

28.05.2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

HE 91/2026 VP Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

ASiantuntijalausunto

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta HE 91/2026 vp.

SLC pitää tärkeänä, että luonnonarvomarkkinoiden kehittämisessä sekä ennallistamisasetuksen kansallisessa toimeenpanossa huomioidaan aidosti maanomistajien oikeudet, taloudelliset kokonaisvaikutukset sekä Suomen erityisolosuhteet. Hallituksen esityksessä on useita tavoitteita, joita voidaan pitää kannatettavina, mutta samalla siihen sisältyy merkittäviä epävarmuuksia, jotka vaativat lisätarkastelua.

Kansallisen ennallistamissuunnitelman osalta SLC korostaa, että kyse ei ole kansallisen monimuotoisuusstrategian kaltaisesta tiedostosta, vaan käytännössä hyvinkin konkreettisesta suunnitelmasta. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon vaikutuksia ei ole vielä arvioitu riittävän tarkasti, eikä käytettävissä ole selkeää kuvaa siitä, millaisia konkreettisia toimia tullaan toteuttamaan milläkin alueilla, miten ne jakautuvat alueellisesti tai millaisia taloudellisia vaikutuksia niillä tulee olemaan. Myös rahoituksen osalta on avoimia keskeisiä kysymyksiä. Lopullisessa, ehdotuksen mukaan valtioneuvoston hyväksymässä, suunnitelmassa päätetään kuitenkin näihinkin liittyvistä asioista. Vaikka hallituksen esityksessä todetaan, ettei sillä olisi suoria vaikutuksia omaisuudensuojaan, voi itse suunnitelmalla käytännössä olla huomattavia vaikutuksia maanomistajien mahdollisuuksiin käyttää omaisuuttaan. Valtioneuvostolle tulisi siis hyväksyttäväksi seikkaperäinen suunnitelma, joka voisi rajoittaa maanomistajien oikeutta käyttää maitaan. Suunnitelman hyväksyntä ei kuitenkaan takaisi, että kaikille toimille olisi varattu rahoja toimien toimeenpanemiseen. Tämä voisi mahdollisesti johtaa jopa harmaaseen suojeluun.

Itse suunnitelman osalta SLC katsoo, että toimien vaikutusten arvioinnissa tulee ympäristövaikutusten lisäksi arvioida kattavasti myös taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset. Tämä koskee sekä yksityistä että julkista sektoria, maa- ja metsätaloutta, työpaikkoja, aluekehitystä ja maaseudun elinvoimaa. Taloudelliset vaikutukset tulee esittää konkreettisesti ja mitattavassa muodossa. SLC pitää tärkeänä, ettei seikkaperäistä laajavaikutteista kokonaisuutta lähetetä eteenpäin tilanteessa, jossa muiden maiden esityksistä ja kansallisista kustannuksista, vaikutuksista ja käytännön toteutuksesta ei ole riittäviä tietoja. SLC katsoo, että suunnitelman toimenpiteet on suhteutettava taloudellisiin raameihin. Epäsuhta tavoitteiden ja taloudellisten mahdollisuuksien välillä johtaisi helposti maanomistajan oikeusepävarmuuteen ja kohennettuun riskiin harmaalle suojelulle.

Luonnonarvomarkkinoiden osalta SLC suhtautuu myönteisesti vapaaehtoisuuteen perustuvaan lähestymistapaan, jossa mahdollistetaan myös luontoteot. SLC pitää myös hyvänä, että tavoitteena on kehittää markkinapohjaisia ratkaisuja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Yksityisen rahoituksen mukaan saaminen luonnonsuojeluun ja luonnonhoitoon on tärkeä lisä julkisen rahoituksen täydennykseksi.

SLC kuitenkin katsoo, että luonnonarvomarkkinoiden sääntely tulee kaikin osin kannustaa sekä luonnonarvojen tuottajia ja ostajia kaikenlaisiin luontotekoihin, jotka todistetusti tuottavat ja suojaavat luonnonarvoja. On tärkeää, että myös suojeluun perustuvat ratkaisut tunnistetaan nykyistä paremmin osaksi luonnonarvomarkkinoita. Ilman lainsäädäntömuutoksia ei pystytä lisäämään suojelu markkinavetoisella tavalla luonnonarvomarkkinoiden kautta.

Lopuksi SLC haluaa osoittaa tukensa luonnonsuojelulain muutokselle, jossa poistetaan viittaus suteen. Suden tämän vuoden aikana mahdollistettu metsästys on ollut tärkeä askel oikeaan suuntaan. SLC kannustaa toimiin, jotka mahdollistavat kannanhoidollisen metsästyksen myös muiden suurpetojen kohdalla.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Mats Holmgård
Metsäasiamies